

MAGYAR KURIR

Bétsből, Aprilis' 28-dikán 1818.

S v é t z i a.

A' Királyi familiának tagjaihoz, mindenik a' maga Udvarnokjai által körülvé-
tetve lévén, pompás audientiára mentek
Mártz. 31-dikén az országnak minden
fő tiszti karjai és a' Stockholmban lévő
idegen Követek, a' XIII-dik Károly
Király meghalozásáért való keserves kö-
szöntéseknek megtételére.

A' Stockholmi újságleveleknek egy-
gyikében Mártzius' 28-dikán, a' Király'
koronáztatása alkalmatosságával tartatandó
predikázióinak materiájául, vagy mint
némelyek nevezik tekstusául, Jeremias'
Proféziájának 1-ső részében találtató
10-dik verse ajánltatik, a' hol ezek mon-
datnak: „Imé en ma téged' Profétává
teszlek gyomlálj, ronts, vesszess, törj,
építs, és plántálj.“

Német Ország.

A' Német Szövetségnek gyűlése a'
folyó Aprilis' 9-dikén azt határozván,
hogy ezen Szövetség katonai állapotjának
elintézésére egy tulajdon ezen célra való
Biztosság állittassék fel, Austriai Császár
ő Felsége a' maga részéről Báró Stei-
gentesch Generál-Major urat méltóz-
tatott ezen Biztossághoz rendelni.

Helvétzia.

Végezetre minden további akadályoz-
tatás nélkül útnak indította Lengyel Her-
tzege Jablonovszky Solothurnból Krakau
felé a' Generális Kosciusko holt tes-
tét. Kísérői között van Solothurnból
Zeltner nevű úr is, a' boldogultnak
rég jó barátja.

A' Tigurumi 's egyéb Helvétus Pro-
testansok a' folyó esztendő Januariusának
1-ső napján tartották a' Reformatzió' ju-
bileuma' egyemetes innepét, de az Au-
striai Bechachter szerént a' Bernaiak nem
egygyeztek meg benne.

P r u s z s z i a.

Berlini nagy Mekhanikus, Kapi-
tány Neander, egy igen találmányos
oszú ember, a' hadi mesteriségnek töké-
letesítettésére 5 új találmányoknak joval-
lását terjesztette a' Király' elejébe, mel-
lyek közzül kettő a' közönségnek is tud-
tára lett, mellyek ezek: — 1) Egy kato-
nareget, Bataliononként, 8 emberből
álló sorban, jó magasságú 's méjségű
erösségen, váron, várárkon, 's palizá-
dokon 3 minutumok alatt által viszen.
Igéri, hogy ha 5 minutumok telnek ben-
ne, kész leszen várbéli fogságot szenved-
ni. — 2) Olly telegrafot készít, melynek
segedelmével éjjel, gyertya világítással,
6000 lépésnyi távolságra, akár melly nyel-
ven beszélni lehet. — Mind nevezetes
találmányok, tsak a' valóság meghitele-
sítse, de sokan kételkednek benne.

Frantzia Ország.

Most majd semmi egyéb politikai
történeteket nem találván a' legújabb újság-
levelekben, kéntelenítettünk a' Man-
sonaé' 's társai' perlekeivel meg-
tölteni újságlevelünket.

*Folytatása Albyban a' Rhodani pol-
gárok' perének.*

A' Párisi újságoknak egy levelezője,
a' ki ezen pernek 9-dik ülésében jelen

volt, ilyen felkiáltáson kezdi tudósítását: Melly szcénának valék szemmel látó tanúja! Nem tudom miképpen irhassak rolla valamit, hogy tsak árnyéki képzeletet is tsinálhassak a' valóságrol, Már 94 bizonyosságot kérdezték-lő, a' nélkül, hogy valami egyéb bizonyos: kitanulhattak volna, azon kívül, hogy Bastide ellen tsaknem egészszen megmutatódott, hogy Mártz. 19 dikén, mikor a' gyilkosság történt, a' Bankal' házában jelen volt; mert szükséges megjegyezni, hogy ő az a' libi segedelmével fundálja a' maga ártatlanságát, az az, azt vitatja, hogy ő akkor, mikor Fuedès megölettetett, nem a' Bankal' házában, hanem másutt valához, de nem mondja hol, volt. Ez a' környülállás teszi a' 9 dik ülésnek figyelmeztességre méltóbb tárgyát, a' melly Apr. 4-dikén folyt-le, ekképpen: —

Elölülő: Mansonné a' mi tegnapi ülésünkben a' vádoltatott személyek között kettő (t. i. Bastide és Bankalné) által üszlönöztetvén az igazságnak kimondására, a' 19-dik Mártziusi történetre való reitentő vissza emlékezéssel megvallá, hogy őtet *Bastide* megfojtani akarta. Azonban még is bántódás nélkül ment-el a' Bankal' házából. Azt kérdem tehát aszszonyom, hogy maga a' haláltól való megmenekedést minek vagy kinek köszönheti? annak-é, hogy az a' ki meg akarta ölni, ditséretesen megváltoztatta a' maga veszedelmes célzását? vagy pedig a' vádoltatottak között valamelyiknek másnak, ki a' gyilkosnak kezéből kiragadta? *Jean* nevű bizonyosság már külömben is emlékezetet teve a' *Bastide* megbánásáról. Bizonyos esküvést is emlegetnek a' bizonyosságok, 's egy holt testről is beszéllnek, 's több effélék. Nem tud-é az aszszony nekünk valamit mondani ezen környülállásokról?

Mansonné: Az *Elölülő* úr képzelheti, hogy én azon időpontban, mikor ezek történtek, nem bírhattam olly el-

mebéli jelenvalósággal, hogy mind ezeket elmémben rendbeszedhettem volna; hanem az soha ki nem esik emlékezetemből, hogy egy iszonyatos ember meg akart folytatni.

Elölülő: Magát még akarták folytatni, úgy-é? Valaki mentette-é meg? —

Mansonné: Igen is; valaki mentett-meg.

— *Elölülő:* A' gyilkosok közt volt-é ez az ember, vagy tsak a' történet vetelle oda? —

Mansonné: Azt meg nem mondhatom, hogy kívülről jött-é oda, vagy a' gyilkosok között volt; de azt soha el nem felejttem, hogy ő volt az, a' ki életemet a' gyáva ember' kezéből kiragadta. —

Elölülő: Az, a' ki magát a' kabinéből kivezette, a' volt-é, ki az Annunziáda klastromhoz kísérte? —

Mansonné: Igen is Uram, a' volt. — *Elölülő:* Nem emlékezik az aszszony, hogy milyen forma ábrázatú ember volt ez? —

Mansonné: Erre nem emlékezem. — *Elölülő:* Nem ül-é ezen ember itt a' vádoltatottak közt?

— *Mansonné:* E' lehetséges dolog (Az *Albyban* ezen ülésről kijött előadásban azt jegyzik-meg, hogy ő mikor Mansonné ezen rövid feleleteket tette, úgy forgatta a' szemeit, hogy akárki könnyen észre vehette, hogy az, a' ki őtet megmentette, a' vádoltatottak padján ül). —

Bübernard (a' *Jausion* Prokurátora):

Aszszonyom magvarázza ki magát jobban; a' maga félig való vallástételei, kettős értelmű feleletei, ezerszer gyilkosabbak,

mint sem ha ezen embert egyenesen meg nevezné. — *Mansonné:* Nints mit mondjak. —

Jausion: Nem érettem, mert a' halál legkissebbnyire se' irtóztató reám nézve: hanem szerentsétlen feleségemre és gyermekeimre nézve szolljon az aszszony; az én életem a' maga keziben van; az én megmentődésem, vagy vesztőhelyre való vitettetésem magától függ.

— *Dübernard:* Aszszonyom, jussen eszibe, mit irt kedves édes jó atya magának; melly nagy gyötrődéseknek tenné.

ki tulajdon lelkiismeretét az asszony, ha halgatása által valamely szerentséltent veszedelemre kitenne, vagy valamely valóságos bűnöst ugyan ez által a' büntetés-től megmentene? — *Mansonné* (az Elölülőhöz, bánkodó hangon): Elölülő úr! én Jausiont sem meg nem menthetem, sem azt nem tselekedhetem, hogy megítéljék. — *Bastide*: Ezek a' sok felkiáltások semmit sem érnek; mi itt nem theátrumon vagyunk. *Mansonné* asszonyom már elég időtöltést tsinált a' közönségnek; mit jelent a' tegnapi lármázás? Mit akar? — *Elölülő*: Egy szót se' többet *Bastide*; hát maga theatrumnak nevezi azt a' padot, mellyen ül? Ha igaz az, hogy maga *Mansonné*t megfojtani akarta: mi módon kívánhatja tőle, hogy ő ezt hűdg. vérrel vesse a' maga szemire? Szálljon magába *Bastide*, nem komédiaajándás van itt. — *Bastide*: Igen is; ez reám nézve egy kegyetlen szomorú játék (tragedia), minthogy lelkiismerete semmit nem vet szememre. — *Mansonné* (háthatós hangon): Mit? magának semmit nem vet szemére lelkiismerete? *Bastide!* mutassa-meg maga, hogy ártatlan, és én ezen esetben magam akarok helyette vesztőhelyre menni! —

Bastide: Mutassam meg, hogy ártatlan vagyok! E' nem nagy munka. *Mansonné* azt gondolja, hogy minket megijeszthet; de megtsalja magát; Rhodézben másként viselte magát; már most az efféle nem illet meg bennünket; maga Elölülő úr húszszor is mondta már nekem, hogy a' *Mansonné* beszéde semmit nem bizonyít. — *Elölülő*: maga *Bastide* hibázik; én magával *Mansonné*ról soha nem beszéltem; csak a' magát *Bastide*t illető dolgokrol szólítottam magával. — *Bastide*: Ha nem az Elölülő úr mondta, másnak valakinek kellett mondani; talám a' Montpellieri Tanácsosok közül valamelyik.

Mansonné: Elölülő úr, kívánom hogy *Blanc* úr mondaná meg, micsoda értelemben mondtam én, hogy az atyámat compromittálnám (vádolnám, vagy a' vádba belé vonnám) — *Blanc*: Az asszony így beszólt nekem; látja *Blanc* úram, melly szerentséltlen az én állapotom! Ha az igazat kimondom, az atyámat compromittálom. — Meg kell jegyeznem, így folytatja *Blanc*, hogy én ezen kifejezéseket úgy értettem, hogy ha kimondja az asszony az igazat, ez által kénszerítetteti fog megvallani, hogy mi némü atyai hatalommal élt légyen a' maga atya abban, hogy az asszonyt az igazságnak megvállására felindítsa, és hogy őtet maga ez által compromittálná. *Elölülő*: De hát azt nem mondotta-e az asszony ezen bizonyiságnak, hogy a' maga vallástételei a' vádoltattakra nézve halálosok lennének. — *Blanc*: *Mansonné* azt mondtotta Rhodézben *France* úrnak, hogy tsudálkozik, hogy *Blanc*ot kérdőre nem vonták, holott néki ezen dologban sokat kellene tudni. Mit ért az asszony ez által, betsületemnek fenntartására nézve szeretném tudni. — Jól jut eszembe, hogy ezt mondtam: *Blanc* úr talám többet tud, mint mond; de én így csak gyanitásból szólltam. — *Elölülő*: A' *Mansonné* gyanakodását könnyü megmagyarázni. Ugy-e *Blanc*, hogy maga sokszor járt *Jausion*nál; ő elvádoltatott; tehát természet szerént lehet gondolni, hogy tud valamit az ő bünéről. Ennél egyebet nem mondott *Mansonné*.

Mansonné: *Bastide!* én Rhodézben hazudtam; itt *Albyban* igazat mondok!

Pinaud (az egygyik Tanácsos): A' maga beszédében asszonyom, mellyel a' Bankal házában való szerentséltlen jelenlétét leírta, egy lyuk maradott. Magyarázza-meg nekünk, hogy attol fogva, hogy a' Bankal' kabinétjébe bevitték, ad-

dig, míg a' házból kiment, mi történt véle. Úgy-é, hogy tsak azután bocsátóták-el, minekutánna rettenetesen megeskették. Nem esmert-é reá senkire azok közül, kik körüllette állottak, midőn azt az esküvést letette, melly alól már most örökre feloldoztatva van. — *Mansonné*: Senkit nem esmertem azon emberen kívül, kit már megneveztem; úgy félttem, hogy zöldet vereset látott a' szemem. — *Elölülő*: Hát az asztalon nem látott-é egy holt testet. — *Mansonné*: Én, uram, semmit se' láttam (ezt rettenetes undorodással mondta-ki). — *Combettes* (egy másik Tanácsos): Hát nem térdeltették-le az aszszonyt? — *Mansonné*: Én nem térdeplettém-le; hogy a' földre levéttetek, meglehet; ekkor nem volt hideg az én vérem; mint ha tsak felhőben láttam volna mindent; még most is reszketek. — *Bastide*'s utánna az *Elölülő*: Mitso-da ruha volt az aszszonyon? — *Mansonné*: pantalon és spenczer; férjfiú ruhában voltam. — *Elölülő*: Mit mondott az aszszonynak az az ember, ki a' kamarából kivezette? — *Mansonné*: Nagy zsihongás volt ott uram, nem juthat nekem ez eszembe; többek voltak azok a' kik engem' kihurtzoltak; némelyik ki akart szabadítani, némelyik megtartóztatni. — *Elölülő*: Tehát sokáig tanátskoztak a' gyilkosok, hogy mit csináljanak az aszszony-nyal? — *Mansonné*: Úgy tettik, hogy valaki a' férjfiak közül nem engedte, hogy megöljenek. — *Elölülő*: Nem mondhat az aszszony valamit azon esküvésről, mellyet letenni kéntelenített. — *Mansonné*: Nem jutnak azon szók eszembe, mellyekből állott. Már mindent megmondottam, a' mit mondhattam; nekem úgy tettik, hogy már azzal meg kellene elégedni. — *Bastide*: Szeretném tudni miért ment volt az aszszony Bankalhoz? — *Elölülő*: Bár melly terhés legyen is felelni ezen kérdésre, aszszonyom, ezt

tsakugyan még is szeretném tudni én is? *Mansonné*: Valakinek titkos útait akartam kitanulni; utánna lesekedtem; jusom volt reá; azonban sok embereknek topogását hallottam, 's e' miatt oda futottam-be, a' hol ajtót láttam nyitva. — *Bastide*: Hát azon embernek nevét, ki után leskelődött az aszszony, nem lehetné-é tudni? olly nagy bün-é ez?

A' Fő Prokurátor felállván, szívreható módon akart beszélni *Mansonné*-hoz. Szavait ekképpen végezte: Figyelemmel várjuk az aszszony szavait; nevezze-meg nekünk a' jelenlévő vádoltak közt azt, ki az aszszonyt a' haláltól megmentette. — *Mansonné*: Már szerentsém volt megmondani az úrnak, hogy nem esmertem-meg az embert. — *Bastide*: Esmert-é az aszszony engem' elébb, hogy sem az ítélőszék előtt látott. — *Mansonné*: Nekem magát sokszor mutatták, 's azt mondták, hogy maga a' Pansné testvére. De még is tsak aligalig esmertem. — *Bastide*: Ez igaz. — *Mansonné*: Ez azonban nem nagy szerentsétlenség; a' Bankal' házában sem esmertem én magát éppen jól; de jól megesmertem ám azolta annak lenni, a' ki engem' meg akart fojtani. — *Pinaud*: Még Jausionra egy szót aszszonyom. Maga azt mondta 's mondja, hogy *Bastide* meg akarta fojtani; Rhodezben pedig azt mondotta, hogy Jausion egy aszszonyt, kit meg akartak ölni, megmentett a' haláltól. Innen nyilván következik, hogy maga légyen azon aszszony, kit Jausion megmentett. Szolljon aszszonyom, hogy ő ártatlan, fordítsa-el rolla ezen következésnek terhét. — *Mansonné*: Én magam semmi következést nem fogok kihúzni. —

Bastide: A' mi engem' illet, nekem kedvesebbek a' *Mansonné* tegnapihozzám intézett szavai, mint az ő halgatásai. — Ezzel vége lett az ülésnek.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesti újságlevelekben April. 22-dik napján ezeket olvassuk: —

Hétfün, e' hónap' 20-dikán reggel bútsút veve Anhalt-Bernburg-Schauenburgi Amalia Sarlotta Hertzegaszszonysága, a' maga hajadon leányaival Emma és Ida Hertzegaszszonyokkal, Buda városától és Magyaországtól, a' hol Sept. 16-dikától fogva tartózkodtak mint vendégek ő Hertzegaszszonyságok. Bétsen által Hertzegilakóvárossok felé folytatják útjokat. Elvitték magokkal a' Palatinus ő Cs. Kir. Fő Hertzegsége két fő Hertzegi magzatait is István Fő Hertzegét és Hermine Fő Hertzegaszszonyt, minekutánna őket Méltóságos Koválik János Püspök az Egyházi rendtartás szerént megáldotta. A' Fő Hertzegi kisdedek még egy ideig erántok nagy szeretettel viseltető Nagy Anyoknak gondviselése alatt maradnak, kinek anyai dajkázkodása alatt eddig nevedtek. Palatinus ő Fő Hertzegége Átsig kíséri kedves vendégeit.

Ugyan azon újságlevelekben olvassuk a' következőket is: — Nyitra Vármegyében Szeptencz-Ujfaluban Aprilis Hénap 8-dikán életének 63-dik esztendejében hosszás, és sullyos betegeskedés után meghalt Méltóságos Nyitra-Szerdahelyi Zerdahelyi György Ur, Sz. István Király Rendének Vitéze, Cs. K. 's Apostoli Felséges Uruoknak Kamarássa és Tanátsossa; a' ki azon Nemes Vármegyét ifjuságától fogva szolgálván, mind Fő-Biróságban, mind Vicze-Ispánságában maga feláldozásával Hazafiságát megbizonnyítani köteleességének tartotta; 's több Országgyűlésein ezen Nemes Vármegyének Róvete lévén, a' köz jót egész erővel elő mozdította; azért is érdemeinek emlékezte elfelejthetetlen lészen. Mint-hogy maga magtalan volt, kedves testvér

öltésének Andrásnak fiát Zerdahelyi Victort tette végső rendelése által örökössévé.

* * *

Temesvárt e' hónap' 10 dikén reggel földrengés éreztetett egymás után három versben, mellyek közzül a' 2-dik a' hatvan három fertálykor legkeményebb volt, úgy hogy némelly házaknak még sérelmet is okozott. A' harmadik 7 órákor éreztetett, de tsak gyengén.

* * *

Ő Cs. K. Apostoli Felsége, Bellatintz helységet, Ns. Szala Vármegye' Táblabirájának, Bellatintz tulajdonos birtokosának alázatos kérésére, mező városzá tenni, és ott öt sokadalmaknak (országos vásároknak) tartatását megengedni, kegyelmesen méltóztatott, melly vásárok következő napokon tartatnak, úgy mint, Jan. 20-dik, Febr. 24-dik, April. 25-dik, Jul. 15-dik, és Nov. 5 dik napján.

* * *

A' Pesti Nemzeti Gazdában ezen tizim alatt: Gazdasági Erdemesmeret, ezeket olvassuk.

A' Klagenfurti ts. kir. és hazai Mezeigazdasági Társaság Karinthiában, Febr. 5-dikén, 1818, egygyesült meghatározással munkás Tagjává választotta Károlviczi Direktor és Professor T. T. Rummy Károly György Urat; a' kinek az ezen megtiszteltetéssel egygyüttjáró Társaság-Levelet (diplomát), a' Társaság' Direktorának Egger Ferentz Grófnak, és Kantzelláriusának Burger János Dr. Úrnak alá-írásával meg is küldötték. — Ezen Nagy-Levél' megküldése alkalmatossággával, küldött még a' megnevezett Társaság, ezen új Tagjának, egy igen dítséret levelet is; mellyet ide tenni nem szükséges. Általában, ez a' megtisztelés ismét egy új bizonyysága annak, hogy tudós Társaságok és nem bebehurgya

férjfiak, nem hagyják magokat holmi ganélelkűek' pasquilljától óroknál-fogva vezetődni, mint némely gyenge velejük, úgymond a' Német tudósító, a' minapában jártak.

Ugyanezt a' tudós Magyarot megtisztelte nem régiben Igló városa, mint születése helye, tudományos érdemeiért, odavaló polgári igassággal: az Erdélyországi udvari Kantzeliarius Széki Teleky Sám. Gróf Ő Excellentiája pedig, az Emlékezetes Írások' kiadásáért, pénzbeli ajándékkal betsülte-meg ugyanezt a' Tudóst.

Tudományos Jelentés.

Az alábbirt által alázatosan kéretnek a' Magyar- és Erdélyországi August. és Helvét Confession lévő Protestans Fő Tiszteletű és Tiszteletes Tüdös Predikátor Urak, méltóztassanak a' következő Munkára Praenumeraliót elfogadni: Nyomtató papírosra 2 fl. Velin papírosra 4 forintjával és az Előfizetők Neveit, úgy a' mint azok a' könyvben kinyomtatódhatnak, Június' végéig hozzám felküldeni.

Az Ausztriai Tsász. K. Birodalomban 1817-ben tartatott Reformátzió Harmadik Százados Öröminnepének Előadása; némelly közönséges Eszrevételekkel együtt, mellyek a' Protestánsoknak a' nevezett Birodalomban lévő Egyházi Allapotjokat illetik. Németül kiadta Glatz Já-kób Ts. Kir. Consistorialis Tanátsos, Magyar nyelven közre bocsátotta Márton József, Professor.

Belső szívbéli megindulással, 's az Isten 's a' jó Fejedelem eránt viseltető háládatossággal innepelték az Ausztriai Tartományokban minden Protéstánsok a' Reformátzió harmadik Százados Öröminnapját. Ez a' történet sok tekintetben fontos és annyira nevezetes, hogy ennek

környülállásos Leírása még a' késő maradékra nézve is figyelemtességet érdemel. A' fenn megnevezett Munka ilyen Leírást foglal magába; melly nem tsak a' Bétsi, Triesti, Velentzei, Kariathiai, Stájerországi, Felső Ausztriai, Morvaországi, Sziléziai, Tselhországi és Galitziai Protestáns Ekklesiákra; hanem különösen a' Magyar- és Erdélyországiakra is kiterjed, és valamint az Elő- úgy a' Jövendő Maradéokra nézve is nevezetes marad. Minden, valaki tsak azon ritka Örömnapp meginnepelésében részt vett, gyönyörködve és szívbéli belső megindulással fogja ezen Emlékezetírást olvasni és maradékira nézve tartogatni. — Ez a' Munka itt Bétsben németül már kijött, 's felőle a' Bétsi Udvari Újság Tudományos Toldalékjában ezeket olvassuk.

„Ezen Emlékezetíráás megjelenését a' Publicumnak az a' része mellyet ez illet, óhajta várta; 's lehet reményleni, hogy senki azt, kit a' benne lévő tárgy illet, különös részvétel nélkül nem olvassa. Az a' ritka és nevezetes Örömnapp, a' mellynek megtartása abban leíratik, az Ausztriai Birodalom minden Orzágaiban és Tartományiban olly illendő méltósággal, és a' más Vallásbeliekre nézve annyi felebaráti szeretettel és türelemmel innepeltetett meg, hogy ennek Emlékezeté már tsak ezen tekintetben is közönséget figyelemtességet és részvételt érdemel. Ez a' Munka nemtsak Tisztelet és Bet-sület oszlopa a' két Protestáns Vallás követőinek az Ausztriai Státusokban; hanem Tisztelet és Haládatosság oszlopa is egy szersmind jó Fejedelmünk, a' Státus Fő Kormány széke, és sok mások eránt is, kik a' nevezett Vallásbeliek közzé nem tartoznak. Környülállásosan elő adja ez, mi módon tartatott az említett harmadik Százados Reformátzió Innepelőn külön mindenütt a' fenn megnevezett Tartományokban és Országokban. A' honnan megérdemli, hogy az a' Fami-

liák és Ekklesiák Archívumaiban is a' késő maradéokra nézve megtartassék."

A' Magyar Kiadásban különösen Magyar- és Erdélyországra nagyon tekintet: Hol? Kítsoda? (a' T. T. Predikátor Neve) és mitsoda Textusról tartotta az Öröminnapi Predikáziót, a' nevezetesebb környülállások rövid előadásával együtt, minémü az is, ha valahol ezen nevezetes Öröminnap emlékezetére felebaráti szeretetet példázó jótéteménybéli áldozatok, fundáziók, 's több effélék tétettek, a' mennyire e' részben a' T. T. Predikátor Uraktól Június végéig még több Tudósításokat vehetek, kiket erre ezennel szívesen megkérek.

A' Munka, melly németül a' Praenumeránsok neveivel együtt, (kiknek számok szinte négy ezere megy), 18 árkusnyi, magyarul jóval nagyobb formában, szinte annyira fog menni. — A' Praenumeratio öszveszedésére, a' szokott 11-dik Nyomtatvány ráadása mellett, minden Tiszt. Tudós Prot. Predikátor Urak olly formán kéretnek meg, hogy az Előfizetők Neveit, és a' honnan mód nagyon benne a' Pénzt is, Június végére egyenesen hozzám felküldeni méltóztassanak, a' melly Helyekről pedig a' Pénz Postaszekéren, vagy más módon fel nem küldethetnék, onnan azt az itt alább kitett Helyekre a' Titt. főbb Collector Urakhoz ne terheltessenek a' több Titt. Collector Urak felküldés végett szolgáltatni.

A' Könyv a' jövő Augusztusban a' sajtó alól okvetetlenül kiszabadul, és így a' Sz. Mihálynap Debreczeni vásár alkalmatosságával még a' távolabb lévő Helyekre is szílyel küldtetik. Az elküldözés könnyebbitésére legjobbnak találtam az alább következő Helyeket, Collectio Főbb Helyeinek nevezni ki; a' honnan a' Nyomtatványokat a' több T. T. Collector Urak elvitethessék. E' végre szükséges léssen, hogy midőn más Helyekről a' T. T. Predikátor és Collector

Urak a' Praenumeránsokat hozzám felküldik, egyszersmind tudtomra adni ne terheltessenek, hogy a' leküldendő könyveket az itt megnavezett Helyek közül hol kívánják általvenni; a' hol pedig az Előfizetők száma tízre nem menne, abban az esetben azoknak neveiket nem hozzám, hanem a' megnevezett Helyeken kitett T. T. Collector Urakhoz kell idejében elküldeni, 's ugyan ott adatnak által a' Könyvek is.

A' közelebb lévő Helyekre és Pastig minden Exemplárok ingyen szállítatnak le. Onnan, mivel már a' vámok ki lesznek fizetve, az elvitetés keresebbe kerül.

Ez által jelentem azt is, hogy a' Deák-Magyar-Német Lexiconnak Első Része, melly, a' mint most már nyilvánvalóbb, II Részben 100 árkusnál is többre telik, a' jövő Júliusban elkészül, és az Előfizetők számokra le fog küldtetni. A' meghatározott idő után későn érkezvén hozzám a' Praenumeratio pénz; lehetetlen vala a' Munkát, úgy a' mint én szándékoztam, két Typographiában nyomtattni, 's ez által a' Könyv kijövetelét siettetni. A' feljebb nevezett új Munka közbejövetele, a' mellynek kiadására különösen megkérettem, a' Deák Lexicon nyomtatását semmiben sem hátráltatja, sőt az ezentül is mind végig szakadatlanul folytattatik. A' felettébbvaló költség mindazáltal, mellyel ennek kiadása egybeköttetett, szükségessé teszi, hogy a' kiadandó kisebb Munka, ha szinte annak árra egyenként kevésnek tetszik is, előfizetés által segítettvén jelenjen meg.

Az Előfizetést öszveszedő Főbb Helyeken a' Praenumeratio pénz elfogadására és felküldésére alázatosan kérettelnek:

H. Bösörményben T. T. Nagy István Ref. Predik. Úr.

- Debreczenben, T. Várady István Bibliothecarius Úr, és Özv. Csáthyné Könyv. Asz.
- N. Enyeden, Fő Tiszt. Bodola János Reform. Superintendens, és Tek. Baritz János Doctor és Prof. Urak.
- Győrben, T. T. Sikos János Evang. Pred. és T. T. Maar Péter Ref. Predikátor Urak.
- Halason, F. T. Kováts József Ref. Predik. Úr.
- N. Kállóban, T. T. Fazekas György Ref. Pred. Úr.
- Kartagon, T. T. Varga József Ref. Pred. Úr.
- Kassán, T. T. Kováts Mihály Reform. Pred. Úr.
- Ketskeméten, T. T. Matóltsi Sándor Ref. Pred. és T. T. Nagy István Prof. Urak.
- Kis Ujjszálláson, T. T. Ungi Márton Ref. Pred. Úr.
- Kolozvártt T. T. Szilágyi János Prof. Úr.
- Komáromban T. T. Kolmár József Reform. és T. T. Nagy István Evang. Pred. Urak.
- Kőrösön, T. T. Fodor Gerson Ref. Pred. és T. T. Mészáros Beniamin Prof. Urak.
- Losontzon, T. T. Steller János Professor Úr.
- Makón, T. T. Szikszai József Ref. Pred. Úr.
- Miskóltzon, T. T. Szathmáry József; T. T. Igaz Sámuel Ref. és T. T. Ries Pál, Evang. Pred. Urak.
- Pápán T. T. Márton István Prof. Úr.
- S. N. Patakon T. T. Lácza József Ref. Pred. és Prof. Úr.
- Pelsőtözön, T. T. Sóváry István Reform. Pred. Úr.
- Pesten Fő Tiszt. Báthory Gábor Ref. Superint. és Káplánja T. Szikszai József, és F. T. Molnár János Evang. Pred. Urak.
- Rimaszombatban, T. T. Zilahi Sámuel Ref. Pred. Úr.
- Rosnyón T. T. Farkas András Prof. Úr.
- Siklóson, T. T. Ref. Predikátor Úr, és Somogyi Tóbi János Könyváros Úr.
- Sopronban, Fő Tiszt. Kiss János Evang. Superintendens, és F. T. Raits Péter Professor Urak.
- Szathmár-Németiben, T. T. György József Ref. Pred. Úr.
- Szentesen, a' T. T. Reform. Predikátor Urak, és T. T. Sipos József Prof. Úr.
- Szent Péteren Fő Tiszt. Öri Fülepp Gábor Ref. Superintendens Ur.
- Szigetben T. T. Hary Péter Prof. Úr.
- Szikszón T. T. Garas István Ref. Pred. Úr.
- M. Túrón T. T. Magyar Minály Ref. Pred. Úr.
- Udvarhelyen T. T. Karátsonyi Sámuel Prof. Úr.
- Újhelyen, T. T. Major József Ref. Pred. Úr.
- Zilahon T. T. Salamon József Prof. Úr.
- N. Váradon T. T. Zilahi József Ref. Predikátor Ur.
- M. Vásárhelyen, T. T. Kelemen Márton Bibliothecarius Ur.
- Hóld Mező Vásárhelyen T. T. Nagy Ferentz Ref. Predikátor Ur.
- Veszprémben T. T. Angyán János Ref. Pred. Úr.

Bétsben Ápril. 27 - dikén 1818.

Márton József,
a' Ts. Kir. Universzitätában Professot.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Apr. 24 - dikén 266½ — 25 - dikén 266 — 27 - dikén 265 — forintot.